

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 4 (214)

23. jaanuaril 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
poolaastas „ 500.—
veerandaastas „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas Mk. 800.—
poolaastas „ 400.—
veerandaastas „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k 1,29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.— || 1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.— || 1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Adressi muutmise 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) E. Kübarsepp, Kaotatud ja leitud asjadest. 2) Poliitilisest kuritegevusest. 3) O. Angelus, Asjaajamisest välispolitsei alluvate asutuste kantseleides. 4) Väljamaalt. 5) Küsimused ja kostmised. 6) Kuulutused.

Kaotatud ja leitud asjadest.

E. Kübarsepp.

Enamjagu inimesi on omal eluajal ühte või teist asja, suurt või väikest, leidnud, mis teised kaotanud. Kui asjal on teatav väärtus, siis on kaotajal muidugi huvi teda tagasi saada, kuna leidja arusaadavalt asja heameelega omale peaks või tasu tahaks saada. Õiguslised vahekorrad, mis leiust tekivad, on seaduses üldiselt ette nähtud, kuid oleme sagedasti vildakuid vaateid kuulnud leiu kohta, mille üle ei tule imestada, sest suurem jagu seadusi ei ole eesti keeles käepärast, pealegi on seda küsimust puudutavad määrused mitmes seaduseraamatus laiali. Leiust ei teki mitte ainult eraõiguslised vahekorrad, mida kohus lahendab, vaid ka kohused administratiiv-võimu esitajatele, peasjalikult politseile, mille tõttu kohane on seda „Politseilehes“ kõne alla võtta.

Balti tsiviil-õiguse (§ 733 ja t.) järele loetakse asi kaotatuks siis, kui kaotaja ei

tea, kust teda tagasi saada, otsida või nõuda. Seda tunnusemärki, omaniku arvamist, teadvuslikkust, ei tule aga igakord mõõduandvaks lugeda, sest näit., kuigi kaotaja teab, et ta asja kaotas linna uulitsal, kust ta teda ka otsima läheb, tuleb siiski asi leidja suhtes kaotatuks lugeda, kuna uulitsal käijaid on palju, kellest igauks võis asja leidja olla, välja arvatud muidugi juhus, kui leidja asja alles siis oma kätte võtab, kui kaotaja on märganud kaotust ja ka seda isikut, kes asja, kui leiu, oma kätte on võtnud, ning nõudmisega esineb asja tagasi saamiseks. Samuti ei tule seaduse mõttes kaotatuks lugeda võõrasse korterisse, kauplusesse või voorimehe sõiduriistale unustatud asja, ning korteripidaja, kaupmees ehk tema teenija või voorimees ei ole unustatud asjade suhtes leidjad, kellel võiks olla tasusaamise õigus.

Kui leidja tunneb või teab

kes kaotaja on, siis peab tema leitud asja kaotajale tagasi andma. Selle eest saab leidja tasu kas selles suuruses, mis kaotaja avalikult kuulutades on lubanud leidjale — asja tagasitoojale, juhtumisel, kui seda ei ole lubatud, siis kokkuleppe järele leidja ja kaotaja vahel; kui viimasel juhtumisel kokkulepet ei saavutata, siis määrab kohus tasu summa, mis aga ei tohi kõrgem olla, kui üks kolmandik ($\frac{1}{3}$) asja väärtusest, mis üle jääb peale kulude mahaarvamist. Kulud võivad olla omaniku otsimise, kuulutuste jaoks, asja alalhoiuks jne.

See on Balti tsiviil-õiguse järele; kuid Eestis on veel maksivad mõned Liivi- ja Eestimaa talurahva seaduste paragrahvid tsiviil- ehk eraõiguse alal ning Petserimaal Vene sead. kogu X. köite, I. jao §§ 538—539. Eestimaa talur. sead. lubab (§ 1111) leidjale tasuks kas eraldi lubatud summa või $\frac{1}{3}$ asja väärtusest; kui aga omanik loeb $\frac{1}{3}$ liig kõrgeks tasuks, siis võib ta kohut paluda seda summat vähendada, mida kohus võib teha olude kohaselt kuni $\frac{1}{10}$ asja hinnast. Liivimaa talurahva sead. § 979 lubab leidjale tervelt $\frac{1}{3}$ müügil saadud summast. Nii Eesti kui Liivi talur. sead. järele peavad eraldi kaetud saama kuulutuse ja muud kulud. Sellest, kes asja väärtuse määrab või hindab, kui asi ise müügile ei ole läinud ja natuuras tagasi saadakse, seadus vaikib. Tuleb oletada, et asja hind peab määratama kokkuleppel ehk selle puudusel kohtu poolt. Petserimaal on leidja tasu sel juhtumisel $\frac{1}{3}$ asja hinnast.

Kui asi kuulub sõjaväeteenija relvas-tuse hulka, siis peab sellest lähemale sõjaväe ülemusele teatama. Kas sel korral ka leidja tasu saab ja missugust, jätab seadus (B. ts. õig. § 734) ütlemata, kuid et märkus on § juures, mis tasust räägib, siis peab seda küsimust jaatavalt otsustama ülevalpool tsiteeritud seaduste põhjal.

Postisaadetiste leiu korral makstakse postivalitsuse poolt tasu posti ja tel. sead. §§ 91 ja 92 põhjal. Selle seaduse järele saab kaotatud postisaadetiste ülesleidja 10 % nendes olevatest summadest. Praegusel ajal saadetakse vähe rahakirju, sellepärast ei ole sellel seadusel suuremat tähtsust, pealegi kui lahtiseks on jäätud mitterahaliste saadetiste leidmine. Meie arvates, kui saadetis on deklareeritud väärtusega, tuleks tasu määrata sellest väärtusest, kui aga saadetis on tähi-

tud, siis oleks õiglane tasu maksta 10% sellest summast, mida postivalitsus oleks pidanud tasuma saatjale saadetise kaotamineku korral.

Kui leidja eitea, kes asja omanik või kaotaja, siis on tema kohustatud leiust kohalikule politseile teatama 3 nädala jooksul leidmise päevast (Balt. ts. õig. § 735).

Igal juhusel peab politsei temale tehtud teadaandest leiu kohta avalikult kuulutama kaotaja ilmumiseks. On asi niisugune, et võib edaspidi hoiul rikki minna või tema väärtus alaneda, siis peab politseiasutus viivitamata asja avalikul oksjonil ära müüma, raha alal hoides, kaotaja ilmumise juhuseks. Liivimaa talur. seadus nõuab sel korral müümist 14 p. jooksul. Balti tsiviil-õiguse normides puudub juhatus, kuidas kuulutust toimida tuleb, kas ajalehtede kaudu või teisel teel, kuulutuse väljapanemisega asutuse juures jne. Liivimaa tal. sead. nõuab ametlikus lehes kuulutamist, kui asi on üle 10 rubla väärt, kui aga alla selle hinna, siis tuli sellest kirikus kuulutada, kuna E. tal. sead. nõuab kolmekordset kiriku „juures“ kuulutamist, nagu seda ka toimetati enamalt (Petserimaal maksev kord on kirjeldatud allpool).

Tegelikult on seni leiust kuulutamise suhtes politsei poolt mitmet viisi talitatud. Mõnest leiust kuulutatakse „Riigi Teatajas“, teistest ainult kuulutuse väljapanemisega politseiasutuste juures jne. Tallinnas, näiteks, ei ole keskk kohta teadete koondamiseks leitud asjade üle; teadaandeid võetakse vastu ja kuulutusi toimetatakse ainult komissariatide kaudu. Soovitavam oleks määrata keskkoh, kuhu koondada andmed kõigi leitud ja kaotatud asjade kohta. Siis tarvitseks kaotajal ja leidjal ainult sinna pöörata, et selgusele jõuda, kas asi leitud või kas kaotaja kaotusest teatanud, selle asemel et mööda komissariate käia. Niisugused keskkohad — „leidude bürood“ — on väljamaa linnades politseivalitsuste juures ja võiksid meil olla prefektuuride juures, mis vististi ei tooks suurt uut tööd juure.

Senini on tsentraliseeritud ainult teadete kogumine varastatud asjade kohta kahjukannatajate ülesandmise järele. Kõik viimaste poolt ülesantud andmed nendelt varastatud asjade kohta saadetakse vastava politseiasutuse poolt politsei peavalitsuse kriminaalosakonna kor-

raldusse, kes oma ringkirjadega andmed kõikidele Vabariigi politseiasutustele teada annab. Oletades üksikute politseiametnikkude hoolsust politsei peavalitsusest saadud andmete võrdlemises nende käes olevate andmetega varaste käest ära võetud ja leitud asjade kohta, võib loota mõnegi kuriteole jälgile jõuda ja varastatud asju kahjukannatajale tagasi nõutada, nagu seda senine praktika näitab. Erasisikutel on juba raskem teateid saada varastatud asjade kohta, kuna ringkirjad ainult politseiametnikkude kätte jõuavad, kes igauks oma raioonis juhtumisi mõnd asja avalikuks teevad. Leitud ja kaotatud asjade kohta aga puudub ka seesugune ainult ametnikkudele määratud teadete koondamine. Võimalik on mõnikord, et leitud asi on kellelki ära varastatud, mis varaste poolt kas ära visatud või kaotatud; andmetel nende kohta ei puudu omavõrd tähtsus ametivõimudele ja eraisikutele. Küsimus on küll seda väärt, et kaaluda, kas ei oleks kohane suuremate politseiasutuste juures leiubüroo avada.

Tagasi tulles leidudest kuulutamise juure maksvate seaduste kohaselt, peame konstateerima, et seaduse mõte eeldab avalikkule kuulutamist leiu üle ametlikus ajalehes, milleks meil „Riigi Teataja“, mis kõigile eraisikutele kättesaadav ja igasse ametasutusesse saadetakse. Peale selle tuleb lubatavaks pidada kuulutamist ka teiste kohapeal rohkem loetavamates lehtedes. Kuulutused tuleks välja panna linnas kõigi välispolitsei asutuste juures, kus suuremal arvul rahvast käib. Maal võiks kuulutused üles panna vallamaja ja kiriku juures, peale selle muidugi politseiasutuse juures, kes kuulutab. Ainuüksi kuulutuse väljapanemisega linnas võib leppida sel korral, kui asja väärtus „Riigi Teatajas“ kuulutamist välja ei kannata, sest oleks mõttetu

lehes kuulutada, kui kuulutuse hind ja muud leiuga ühes olevad kulud ähvardaks asja müügist loodetava summa ära neelda või kui nii vähe järele jääks, et leidja ega asja omanik rahuldatud ei saaks. Veel mõtetum oleks, kui kulud tõusevad kõrgemale asja väärtusest ja omanik ei oleks nõus kulu kandma. Kuulutuse toimingust tekiks siis riigile kahju, mis kuidagi lubatav ei ole ja annaks tunnistust ainult bürokraatlikust asjaajamise viisist. Suurtest kuulutuste kulddest pääseb sellega mööda, kui kohalik kõrgem politsei keskasutus mitme asja leiust ühes ainsas kuulutuses teatab.

Rikkiminevate asjade suhtes ei saa maal, kus ajalehtedes kuulutamine hiljaks võib jääda, seda teed tarvitada ja müügile määramine tuleks kuulutuste väljapanemisega vähemalt vallamaja ja kiriku juures teada anda.

Kui politsei poolt avaldatud kuulutuse peale ilmub omanik, kes oma õigust asja kohta tõendada võib, siis antakse asi või selle müügist saadud raha omanikule tagasi. Esimesel juhtumisel tasub omanik või kaotaja asja alalhoidmise ja kuulutuse kulud ning annab leidjale seadusliku tasu; kui asi juba müüdüd, siis arvatakse need summad müügil saadud rahast maha. Leidja tasu on sel korral samasugune, kui tuntud omaniku asja leiu puhul, nagu ülevalpool nägime.

Kui leitud asja omanik ei ilmu Tallinnas, Haapsalus ja Rakveres ühe aasta jooksul, mujal aga aasta ja 6 nädala jooksul — siis läheb Eestimaal (end. Eesti kubermangus) leitud asi või tema müügist saadud raha leidja omanduseks, kes aga kuulutuse ja muud kulud peab katma; Liivimaal läheb asi igatahes müügile ja leidjale antakse välja ainult $\frac{1}{3}$, kuna $\frac{2}{3}$ leitud asja väärtusest kohaliku linna või valla kassasse läheb.

(Järgneb.)

Poliitilisest kuritegevusest. *)

J. S.

Kominterni järgmine abiorgan „Punane ametiühisuste Internatsionaal“, lühendatult „Profintern“, asutati Kominterni täidesaatva komitee algatusel. Tema ülesandeks määrati kõigi maade tööliste ametiühisuslike liikumise kommunistlikele võitmine ja selle liikumise tegevusse panemine üleilmlise kommunistlike revolutsiooni

läbiviimiseks. Nende sihtjoonte määramine pidi välismaade ametiühisuslike liikumise ridadesse kommunistlike partei poliitika tooma — ja tõigi.

Kommunistlike Internatsionaali teisel kongressil, kus Punase Ametiühisuste Internatsionaali asutamine põhimõtteliselt otsustati, võeti vastu muuseas ka otsused, mis käsutavad kõigi maade kommunistlike parteisid

*) V. „E. Politseileht“ nr. nr. 39, 40, 43 ja 44 — 1925. aastast.

kõigis ametiühisustes tege-
ma kommunistlik kihutus-
tööd (v. „Politseileht“ nr. 43 — 25 a.,
lhk. 663), et ametiühisuste liikmeid kom-
munismile võita ja ametiühisusi Punase
ametiühisuste Internatsionaaliga ühen-
dada.

Et ametiühisuslisest tööliste liikumisest,
mille ärakasutamise Komintern tegi oma
sihtide teostamiseks kõigi maade kommu-
nistlikele parteidele ülesandeks, selgemat
pilti saada, peatun lühidalt selle liikumise
tekkimise ja arenemise juures.

Üksikute ametiühisuste asutamine töös-
tusriikides kuulub kaugemasse ajajärku,
mil teodaalkord kadus ja tekkis töölis-
klass puhtal kujul. Niisuguste ühisuste
esialgseks aluseks ja sihiks oli vastasti-
kune abianndmine oma liigetele.

Edaspidisel arenemiskäigul liitusid üksi-
kud kohapealsed ametiühisused vastava-
teks liitudeks ja organisatsioonideks, ku-
na vastastikusele abianndmisele tuli lisaks
rida uusi sihte ja ülesandeid, nagu ühine
nõudmine töötingimuste parandamise, töö-
palkade tõstmise, tööpäeva lühendamise
kohta; liigete kultuuriliste ja haridusliste
olukordade eest hoolitsemine jne.

Erilist hoogu andsid ametiühisuslise lii-
kumise kasvamisele streigid, mida võidi
toimida ainult ühiselt ja sellepärast tõid
loomulikult ühisuse ridadesse alati liik-
meid juure. Ametiühisuste liikumise aja-
lugu tunneb palju õigustatud ja õigusta-
mata majanduslisi streike, millede läbivii-
misel on esile tulnud vägivald purusta-
miste ja rüüstamistega, mis loodetava ka-
su ja võidu asemel on toonud ainult häda
ja viletsust toimijatele. Pole vist ülearu-
ne märkida, et korra hoidmine sarnastel
aegadel nõuab politseilt täielist erapoolet-
tust ning suurt taktitunnet.

Kõige selle juures piirdusid ametiühisus-
sed peaasjalikult tööpalga ja töötingimuse
küsimuste reguleerimisega. Algatused
rahvusvahelise ametiühisuste organisat-
siooni moodustamiseks kuuluvad hilise-
masse ajajärku. Alates 1901. a. hakati
pidama järjekorralisi üksikute maade
ametiühisuste keskorganisatsioonide sek-
retäride konverentse, ametiühisuslise lii-
kumise tähtsamate küsimuste üle läbi-
rääkimiseks.

Nii olid sarnased konverentsid 1901. a.
— Kopenhagenis, 1902. a. — Stuttgardis,
1903. a. — Dublinis, 1905. a. — Amster-

damis, 1907. a. — Kristiaanias, 1909. a. —
Pariisis, 1911. a. — Budapestis, 1913. a.
— Zürichis.

Dublini konverentsil moodustati alaline
organisatsioon — Rahvusvahelise sekre-
tariaadi nime all, kusjuures selle keskor-
ganisatsiooniga, näit. 1913. a., olid ühine-
nud 19 üksikute maade keskorganisatsiooni
7.400.000 liikmega. Zürichi konverent-
sil nimetati Rahvusvaheline sekretariaat
ümber Rahvusvaheliseks Töölisühisuste
Föderatsiooniks.

Ilmasõja ajal jäi Rahvusvahelise Töölis-
ühisuste Föderatsiooni tegevus soiku, ku-
na riikide piiride sulgemine läbikäimist
takistas. Tegevuse avaldamisest võis
juttu olla ainult erapooletute riikide töö-
lisühisuste vahel. 1916. a. peeti Pariisis
liitriikide ametiühisuste esitajate vaheline
nõupidamine ära, kus valiti ajutine rah-
vusvaheline büroo ühenduste pidamiseks.

1917. aastal tuli Bernis kokku rahvus-
vaheline ametiühisuste konverents, millest
võtsid osa Kešk-Euroopa sõdjate ja era-
pooletute riikide ametiühisuste esitajad.
Mõlemil konverentsil harutati ametiühi-
suste nõudmisi, mis nad peaksid üles sead-
ma peale ilmasõja lõppu ja töötati välja
vastavad programmid. Järjekulult tööta-
sid ilmasõja ajal kolm rahvusvahelist ame-
tiühisuste bürood: Berliinis, Pariisis ja
Amsterdamis.

Veebruaris 1919. a. peetud rahvusvahe-
line ametiühisuste konverents ühendas
jälle uuesti killunenud ametiühisuslise lii-
kumise ja selle tulemuseks oli Rahvusva-
helise töölisühisuste Internatsionaali asu-
tamine Amsterdamis juulikuul 1919. a.

Asutatud Internatsionaal seadis ülesan-
deks koostöö Rahvasteliiduga, eriti aga
Rahvasteliidu rahvusvahelise Töübü-
rooga.

Hilisemad konverentsid, 1920. a. no-
vembris Londonis ja 1922. a. aprillis Roo-
mas, käsitasid koostööd Rahvasteliiduga
tooresainete jaotamise, maade võõranda-
mise, vabrikute riigistamise, sõjavõlgade
kustutamise, rahvusvahelise krediidi mur-
retsemise jne. küsimustes. Neil konve-
rentsidel asuti kindlasti eitavale seisuko-
hale Moskva Internatsionaalide suhtes.

Vastukaaluks Amsterdamis Internatsio-
naalile asutaski Komintern 16. juunil 1920.
a. Punase ametiühisuse Internatsionaali.
Selleks päevaks olid kogunenud Komin-
terni täidesaatva komitee algatusel mit-
med Venemaale asunud tuntud väljamaa

kommunistid, kes N. Venemaal olles ise deklareerisid endid oma kodumaa „töölise esitajateks“. Tegelikult algatas ja juhtis aga Profinterni asutamist Venemaa kommunistiline partei, sest peale kommunistilise ametiühisuslase liikumise ei lubata muud tööliikumist N. Venemaal.

Järgmine konverents, mis peeti 3.—9. juulini 1921. a. Moskvas, loetaksegi Profinterni asutamise kongressiks. Kongressi aruandes räägitakse 42 riigi tööliste „esitaja“ (?) osavõtmisest, muude hulgas ka Eesti — 5 esitajaga. Kongress tunnustas tarvilikuks Amsterdami Internatsionaali vastu võitlust alata ja otsustas:

1) „Kõiki abinõusid kasutada revolutsiooniliste ametiühisuste liitumiseks. (Arusaadavalt ka sarnaste ametiühisuste asutamiseks ja olemasolevate ülevõtmiseks).

2) „Võimalikult lähedalt koostöötada Kominterniga, selleks Kominterni juhatusse oma esitajaid saates ja viimase esitajaid oma juhatusse kutsudes, vastastikuse alusel.“

3) „Anda sellele koostööle orgaaniline ja tegelik iseloom, mis peab väljenduma ühises revolutsioonile ettevalmistamises, nii rahvuslises kui ka rahvusvahelises ulatuses.“

4) „Kommunistlike parteide ja Punaste ametiühisuste vahel ühinemine nii korraldada, et nemad vastastikku üksteise kongresside otsusi revolutsioonide ettevalmistamisel täidaks.“ Üleskutses, millega pöörati kõigi maade tööliste poole, kutsutakse üles revolutsioonile ja Amsterdami Internatsionaali lõhkumisele ning viimase boikoteerimisele.

Samadel sihtidel ja alustel, või täpsemalt väljendades, eeltoodud Profinterni otsuste täitmiseks, asusid igal maal, nende hulgas ka Eestis kommunistlikud parteid ja selle partei tegelased Punaste ametiühisuste asutamisele ja olemasolevate II Internatsionaali kuuluvate ametiühisuste lõhkumisele ja ülevõtmisele.

Rahvusvahelise punase abi komitee või „Mopr'i“ ülesandeks on muretseda summaks, et Komintern kohapealsete kommunistlike parteide kaudu võiks anda abi välisriikide riigivastaste kuritegude eest kohtute poolt karistatud kuritegijatele ja nende perekondadele. Se-

da eestkätt, kuid ka riiklike kuritegude kordasaatmiseks kasutatakse Mopr'i summe.

Mopr'i summad kogunevad vähesemal määral vabatahtlistest annetustest, mis saadakse N. Venemaal avalikult ja välisriikides salaja toimepandavatest korjandustest, kuna suurem osa Nõukogude Venemaa töölistelt peetakse sunduslikult palkadest kinni vastavate Profinterni korraldustega.

Rahvusvahelise revolutsiooniliste maa- ja metsatöölise komitee, kui Kominterni abiorgaani tegevus ja sihid on üldiselt sarnased Kominterni ja Profinterni omile. Selle organisatsiooni asutamise otsekohese sihina võib märkida püüdeid N. Venemaa talupoega ja maatöölise kommunismile võita, sest nagu üldiselt teada ja ka Kominterni kõigil kongressidel avalikult tunnistatud, ei ole seda senini suudetud teha, kõigi püüdmiste ja energia peale vaatamata.

Rahvusvaheline revolutsiooniliste maa- ja metsatöölise komitee pidi seega Kominterni juhatusel ja näpunäidetel sellega hakkama saama ja arusaadavalt ka välismaail sama ülesannet täitma oma agentide kaudu. Selle organisatsiooni juhtnöörid leiavad ka Eesti maatöölise organiseerimisel käsitamist ja viimase kommunistlikud juhid esinevad aruannetega oma ülemusele Rahvusvahelisele revolutsioonilisele maa- ja metsatöölise komiteele.

Peale tähendatud organisatsioonide kasutab Komintern kommunistlike kihutustöö tegemiseks ka kõiki teisi ühiskondlikke ja seltskondlikke eluavaldusi, nagu spordi liikumist, ühistegelise liikumist, tööta tööliste liikumist jne., millede tegelaste ja liigete kommunismile võitmiseks jällegi vastavad Internatsionaalid on loodud, kes juhivad neis organisatsioonides kommunismi levitamist.

Nagu eeltoodust näha, on Komintern kõik võimalused kasutanud kommunismi levitamiseks, missugune tegevus, kui maksva riigikorra vägivaldse kukutamise sihti taotleb, ongi riigivastane ehk poliitiline kuritegevus, mis keelatud maksvate seadustega. (Järgneb.)

Asjaajamisest välispolitsei alluvate asutuste kantseleides.

Oskar Angelus.

Meie välispolitsei alluvate asutuste kantseleid on tööga koormatud; sissetulnud ja väljaläinud paberite arv kasvab iga aastaga ning väljapääsu raskest olukorrast pole ette näha. Sellega käib käsi-käes alaline kantselei materjaalide kulude tõusmine ja vastavate koosseisude suurendamine. Kui ei lubata eelarve korras koosseise suurendada kantseleide osas, siis saadakse sellest kohtadel harilikult üle välisteenistusele määratud ametnikkude asutuste juure komandeerimisega kantselei töö tegemiseks. Juba viimane asjaolu üksi peaks näitama, et olukord normaalne pole, sest need komandeerimised pole ajutised, vaid on kestva iseloomuga ning mõnes kohas võetakse poliseiteenistusse kordnikkudena isikuid, kes oma eelhariduse poolest oskavad kantselei tööd teha, ainult selleks, et neid kantseleide juure komandeerida. Seisukord on seda halvem, et ainuüksi sõna „kantselei” inimesi, kelledest ripub ära koosseisude küsimus, ärevusse ajab — välisteenistuse jaoks lubatakse ametnikke juure võtta, kui suudetakse näidata, et neid tõesti on vaja, kantseleide jaoks sarnast luba pea kunagi ei anta. Süüdi on selles muidugi kantseleijõud ise, kes ei saa, võib olla, ise hästi aru kantselei töö tähtsusest, kes ise ei tea ja sellepärast ka teistele näidata ei saa, et iga valitsemise akt on ühenduses suurema ehk väiksema kantseleitööga, et välistöö tagajärjed võivad täiesti paraliseeritud saada, kui kantseleid korralikult ei tööta. Kantselei ametnikud ei ole ainult mingi „sulekangelased”, nende vilumus, töötahe ja oskus avaldavad tähtsat mõju asutuse terve töö peale. Kantselei ja välisametnikud on iga asutuse lahutamatu osa, nemad on seotud teine teisega, nagu pea ja keha. Kuid kes ise ennast hinnata ei oska, seda ei hinda ka teised.

Ühel koosolekul ministeeriumis, kus harutati välispolitsei uute koosseisude küsimust, tuli muu seas ilmsiks, et ühe suurema maakonna komissariaadis, kus kantselei tööd teevad komissar ja asjaajaia, on läinud aastal läbi käinud ümmarguselt 66.000 kirja, paar korda rohkem kui mõni aasta tagasi! See on muidugi ebanormaalne nähtus, ning sarnases olukorras muutub komissar, kellel hoopis teised ülesanded, kantselei jõuks, kes muud teha ei saa, kui hommikust õhtuni kirjutada.

Siin tuleb ilmsiks esimene kantseleide tööga koormamise põhjus — maksude sissenõudmised politsei kaudu. Politsei ülesannete hulka kuulub seega väga palju aeganõudev töö, mis sugugi ühenduses pole politsei teenistusega; võib olla, politseinikud ise ei taha loobuda maksude sissenõudmisest, mis ju osalt ametnikkudele lisatasu saamist võimaldab, võib olla — mina selles asjas politseinikkude seisukohta ei tea. Kuid see on kindel, et meie siin õiget rada ei käi ja selles mõttes on meie politsei kaunis omapärane võrreldes teiste riikide politseidega.

Tihti peale armastatakse, meie politseid arvustades, kõnelda vene tsaariaegsest politseist, mis üldiselt küll olevat olnud hoopis halvem kui meie oma, kuid mille koosseisud olnud võrdlemisi väiksed. Jättes kõrvale küsimuse, kas veneaegne politsei tõesti koosseisude poolest väiksem oli — isiklikult kahtlen selles, juhni tähelepanu ainult sellele, et meie politsei ülesanded üldse on palju suuremaks läinud, võrreldes vene ajaga. Juure tuleb veel asjaolu, et kodanikud praegu hoopis rohkem ise pööravad politsei poole, kui vanasti, kus tuli asju ajada võõras keeles, ja kus ametnikud käisid kodanikkudega sootu teisiti ümber kui tänapäev. Meie politsei võib uhke olla, et tema suudab ikka enam ja enam võita kodanikkude usaldust ja heatahtlikkust oma vastu, et tema suudab luua ja tõsta politsei prestiiži, mida vanasti küll õige vähe oli, kuid kõik see on seotud töö juurekasvuga.

Meie seisame siin nõiaringsis. Tööd on juhtivatel politsei jõududel nii palju, et nemad ei suuda muud teha, kui jooksvaid asju ajada, see igapäevane reatöö sööb ametnikke ära, nii et nemad enam mõelda ei suuda, kuidas olukorda muuta, s. o. parandada. Ja isegi kui aega jätkub, tuleb ilmsiks üks meie ametnikkude peapahedest: töö deligeerimine teistele. Ülemused saavad asju lahendamiseks teistele ülemustele, iga alluv ametnik ootab, et tema ülemus asja otsustab, samuti oodatakse muudatusi asjaajamises ülemuste poolt. See on osalt vaimlise ükskõiksuse kui mitte laiskuse tundemärk. Meie ei tohi kivineda, ei tohi tahta asju ikka nii ajada, nagu neid ajasid meie isad ja isa-isad, vana kord oli üks kord kõige parem ja otstarbekohasem, kuid mingit korda ei saa luua igaveseks ajaks, ajad muutuvad

ja ühes nendega töö tingimused ja töö meetodid. Meie ülesanne seisab selles, et ajast mitte maha jääda, kuigi meie ei suuda temast ette jõuda, muidu võime tööd teha nii palju kui suudame, kuid vilja ei kanna see töö ja tema ei anna tarvilikke tagajärgi. Ei saa alati käia kord õpetatud ja tuntud radasid mööda, tuleb uusi teid otsida vastavalt meie aja nõuetele. Siin üks näitus kantselei alalt: kui meie üle ei lähe parematele paljundamisviisidele, nagu seda võimaldavad shapirograafid ja rotaatorid, vaid ikka kõik püüame kirjutusmasinatel teha, siis jõuame kord sinna, et masinakirjutajad peavad 24 tundi järgimööda töötama, ilma et nad jõuaksid ära teha kõiki, mis vaja.

Peaaegu tähendama, et kantseleide küsimus pole sugugi tühine küsimus ja on põnevaks päevaküsimuseks mitte ainult meil. Terves maailmas on ametnikkude koosseisude ja palkade küsimus praegu päevakorral, välja arvatud, võib olla, ainult Ameerika Ühisriigid, kus tänu ilmasõjale, rahaküsimus valitsusele ja parlamendile muret ei sünnita, kus selle tõttu võidakse omale lubada sarnast luksusasju, nagu need on suured ametnikkude koosseisud. Ühenduses sellega aga on Euroopa riikides kantseleide töö küsimus esiplaanile nihutatud.

Tekib küsimus, kas pole võimalik luua sarnast korda, mis enesega kaasa tooks kantselei töö vähenemist, lihtsustamist ja ühes sellega koosseisude vähendamist? Mina ei ole tegeliku kantselei tööga, mis tehakse välispoliitsei alluvates asutustes, niivõrd tuttav, et mina saaksin täpseid ja konkreetseid uuendustettepanekuid teha ja võin sellepärast kõnelda mitmest kantselei töö küljest poliitsei ainult üldistatult.

Võtame esimesena komisjonide küsimuse, mis praegu üldse on saanud päevaküsimuseks. Alus, millele on ülesehitatud komisjonide süsteem, on negatiivne, mis juba selle korra vastu räägib — umbusaldus. Selge on, et riik oma majapidamises ei saa talitada nagu eraisik ja eraettevõtte. Peremeest ei ole riigi majapidamises, või õigemini, peremehi on liig palju. Ainult ideaalsete ametnikkude olemasolu, kes peaksid olema eeskujulikult ausad ja targad, lubaks üle minna eramajanduse printsiipidele. Kontroll peab olema, küsimus aga on, kas kontroll, nagu see praegu teostatakse komisjonide kaudu ja mis käib mitte ainult toimingute seaduspärasuse, vaid ka selle otstarbekohasuse koh-

ta, suudab paheleid, eriti kuritarvitusi kõrvaldada ja kas ei ole see kontroll liig keeruline. Igaühele on teada, et eraisik, näiteks, majasid remonteerib ja uusi ehitab hoopis odavama hinnaga, kui riik, et eraisik väiksema hinnaga saab kraami osta jne. — vaatamata riigiasutuste poolt teostatavate vähempakkumiste peale. Vähempakkumised sunnivad ostusid tegema ja töid välja andma kõige odavamale ettevõtjale, kes aga harilikult kõige parem pole. Ja selle asemel, et, näiteks, maja remonteerida üks kord pikema aja peale, tuleb neid iga aasta remonteerida — lõputulemus on kõrge hind paranduste eest. Komisjonid teevad vajadusakte, annavad töid välja ja võtavad neid vastu — sellegi peale vaatamata ei ole tihti tehtud töö korralik. Sest komisjon pole peremees, tema tuleb juhuslikult kokku ja läheb laiali — ja vastutust ei kanna keegi ning komisjonide tõttu ka mitte selle asutuse juhataja, kes töö välja andis. Poliitseiasutustes istub komisjon komisjoni otsas ja see võtab palju aega just kantselei jõududelt, kes komisjonidesse määratud. Isiklikult loodan, et uus kassakord, kus arvete kontrollimine otsekohe sünnib, kaasa aitab seisukorra parandamiseks, et nüüd langeb ära juhtivate ametnikkude ülisuur kartus, mis senini püsis ja sellega oli seletatav, et järelkontrolli kardeti, mis aastate pärast teostati, kus vastavatel ametnikkudel juba oli meelest läinud ühe või teise toimingute üksikasjalikkus. Kuid ka komisjonide küsimust peaksid asutuste juhatajad ise harutama, parandustettepanekuid tegema, sest ikka teab see, kellel asi kipitab, kõige paremini, milles seisab üks või teine halbtus ja võib kõige kergemini otsustada, kuidas asjast üle saada.

Teine nähtus, mis asjata tööd ja aja viitmist nõuab, on kirjavahetuse käik kantseleides. Esimesena loeb kirja ametnik, kes seda kontrollraamatusse kannab, siis ametnik, kes asja lauajuhendisse määrib, siis sekretäär, siis, võib olla, veel mõni ametnik ja siis ülemus, kes asja kuidagi otsustab. Ma kõnelen praegu muidugi mõista suurematest kantseleidest, kuid põhimõtteliselt on lugu ikka nii, et ühte ja sama asja mitmed ametnikud vaatavad ja loevad, mis on asjata töö, seda enam, et suuremalt osalt koosneb kirjavahetus shabloonilistest asjadest, mis otsustatakse ikka ühteviisi. Ja sarnaste paberite täitmisel võiks asja nii korraldada, et kantselei ametnik, kes esimesena kirjavahetust loeb, selle otsekohe

kannab ette asja otsustavale ülemusele, jättes kõrvale kõiki vaheinstantsse. Veel enam: ametnik võib resolutsiooni valmis kirjutada, millele ülemus kirjutab ainult alla, ning seal, kus asjade arv suur on, võib isegi lasta tellida kummist pealkirja, mida siis vajutatakse vahekirjale, nagu „luban“, „kaustikusse“, „alluvuse järele“ (kui asi tõesti allub teisele ametasutusele) jne. Siin jõuame aga juba selle printsiibi küsimiseni, mis väljamaal nimetatakse büroo töö mehaniseerimiseks.

Arusaadav on, et kantseleitööd nii mehaniseerida ei saa kui, näiteks, vabrikutööd. Kuid kuigi masinaid on võimalik kantseleides tarvitada ainult piiratud arvul, sellepärast, et töö nii shablooniline pole kui vabrikus, võib siiski tarvitada masinaid. Mis teeksime meie, näiteks, ilma kirjutusmasinata? Siiski oli kord aeg, kus ilma selleta läbi aeti. Shapiro-graafist ja rotaatorist oli juba jutt. Seal, kus on olemas suuremad majandused, pole otstarbekohane tarvitada ainult arvelaudu, tuleb muretseda arvemasinaid. Suurtes erakontorites (nagu meil, näiteks, Scheeli pangas) tarvitatakse kirjade ja paberite edasiandmisel ühelt ametnikult teisele mehaanilist teed, mis on kiiruse ja täpsuse poolest eeskujulik ja mis palju hoiab kokku inimese tööjõudu. Ameerika Ühisriikides on tarvitusele võetud statistikamasinad, mis küll meie päevil on kõige suurem edusamm büroo tehnikas. Need masinad sorteerivad ise materjaali, teevad kokkuvõtteid ning kirjutavad tagajärgi paberile. Masinate täpsus olevat eeskujulik, ainult nende hind olevat praegu veel nii kõrge, et nende muretsemise peale ka jõukamad Lääne-Euroopa riigid ei saa mõelda. — Mis meil aga kindlasti läbiviidav on ja mida veel liig vähe tarvitatakse, on blankettide süsteem. Shablooniliste kantseleiliste toimingute jaoks tellitakse trükitud blanketid, millistele on vaja ainult mõni koht täita, et neid edasi saata. Näiteks, on ametiasutustel iga päev tegemist palvetega, mis posti kaudu saadetakse ja millistel puudub tempelmark. Sarnaste palvete käik on ikka üks ja sama ning seaduses ja korraldustes täpselt ette nähtud. Meeletuletused, mis palujatele saadetakse, on alati ühiselulised ning neid võiks trükkida lasta, nii et neile märkida tuleb ainult aadress ja puuduliku tempelmaksu suurus. Ja sarnaseid asju on kaunis palju politsei kantseleides. — Edasi, meil on sissejuurdunud komme kõiki ära

teha kirjateel, vahekirjade, ettekannete ja ettekirjutuste näol. Lihtsam on asja korraldada tihtipeale telefoni kaudu. Siin aga kerkib päevavalgele jälle sama küsimus, mida üleval juba möödaminnes puudutasin ja mis on üheks iseloomustavaks jooneks üldse meie ametasutustele ja ametnikkudele — umbusaldus. Kõneldatakse küll telefoni teel — kuid teine võib teatud korraldusi ära unustada, ettekan- ded ja palved võivad ununeda ja pärast- poole võidakse ütelda, et üldse pole rääkimist olnud teatava asja kohta, ei mäletata enam midagi. Selle pahe vastu peab võitlema ning telefoni teel räägitud asjad peavad sama kindlad olema kui kirjalikud — ei tohi tahta end alati varustada ja kindlustada kirjalikkude nõusolekutega ja lubadega. Asi seisab ju alati selles, et vaja on midagi korraldada kõige paremini — ning mingi ülemuse kirjalik nõusolek, ühte asja mitte otstarbekohaselt ehk isegi seadusvastaselt korraldada, ei anna vastavale alluvale ametnikule veel luba asja tõesti halvasti korraldada. —

Ühenduses sellega tahaksin tähelepanu juhtida ka selle peale, et meil liig vähe — peaaegu sugugi — pole tarvitusele võetud kartograafide süsteem. Mina olen, näiteks, näinud, et ühes suuremas üksuses ametnikkude teenistuskäigu üle peetakse raamatuid, viimaste juures on midugi veel tähestikud, sest muidu ei suudaks keegi enam nimede ja teenistuskäikude labürindis midagi leida. Raamatute asemel peaks kindlasti sisse seatama kaartide süsteem, võib olla eriline teenistuses olijate ja eriline teenistusest lahkunute kohta. Kaardid võiks olla värvilised, et kohe teada, missuguses kommissariaadis keegi teenib, värvidega võiks ehk ära märkida teenistusastmed — kõik see on otstarbekohasuse küsimus. Minul oli juhus piirivalve valitsuses vaadata, kuidas võib kaartide süsteemi abil tööd vähendada. Seal peetakse, näiteks, kaardid iga üksiku ametniku poolt saadud mitmesuguste tasude kohta. Kaitseväes on teatavasti tasud õige mitmesugused: palgad, perekonna-abirahad, korterirahad, tubaka- jne. rahad, ühekordsed lisatasud, mis üleajateenijatele välja maksetakse teatud aja teenimise järele jne. Kui tasulehel on rahasaaja allkiri ning summad kuludesse kantud, märgitakse kaardile, mis tasu on keegi saanud. Kaardi abil võib igal ajal kindlaks teha, kas keegi on tasu saanud ja kui palju on tema saanud, ühtlasi saadetakse aasta algul läinud aasta

kokkuvõtte maksuinspektoritele, nii et vaja pole eriliselt ametnikke aasta algul selle palju aega nõudva töö peale määrata. Varustuse, inventaari jne. kohta on olemas samuti kartoteek: mingi laua üleandmist ühe alluva asutuse poolt teisele, pole vaja raamatutest läbi kanda, kaardile tehakse väike märkus vastava rajooni (või ladu ehk keskasutuse osa) lahtris ja see on kõik. Raamatutesse märgitakse ainult väljastpoolt saadud ehk ostetud asjad ja samuti mahakustutatud, äramüüdnud või teisele asutusele üleantud asjad. Kõigi uuenduste ja ümberkorraldamiste tõttu on suudetud piirivalve keskasutuses teenivate ametnikkude ja teenijate arvu viia 25 isiku peale (käskjalad jne. ühes arvatud), kusjuures terve 800-meheline piirivalve majandus keskasutuse juure koondatud on. Muidugi on piirivalve kantseleiline töö hoopis väiksem ja lihtsam kui kantselei töö politseis, kuid siiski on tahetud ja osatud otstarbekohast korda ellu viia.

Lõpuks juhiksin tähelepanu veel ühe asjaolu peale, mis enesega kaasa toob asjata tööd politsei kantseleides: asjade mitteotsustamine või õieti otsustamiseks edasisaatmine järgmisele ülemusele. Selle põhjuseks on alluvate poolt soov, võimalikult pääseda vastutusest (nagu komisjonide loos) ja ülemuste poolt umbusaldus alluvate suhtes. Soov pääseda vastutusest toob enesega kaasa, et iga tühisema asjaga, mida maksva korra järele ametnik võib ise lahendada, rutatakse ülemuse poole — las otsustab ja vastutab. Selle nähtuse sügavamaks põhjuseks on, minu arvates, teadmiste puudumine. Kui keegi täpselt teab, kuidas võib talitada ja peab talitama, siis otsustab tema ka asja ja ei tülitata sellega teisi. Ei anta omale aru selle üle, et iga paber praegu ju mitu korda loetakse ja registreeritakse enne, kui tema vastava ametniku kätte tuleb, tähendab, politseiametnikud panevad ise tihti peale tühistate asjade pärast suure aparadi käima. Ülemused omalt poolt ei usalda alluvaid küllalt, tahavad ise kõik näha ja kõik teha ja unustavad ära, et, kui tahetakse igat asja ajada, siis lõpuks

üldse midagi ajada ei saa. Sarnase süsteemi tagajärjeks on see, et juhtivad jõud koormatud on — osalt oma süü läbi — kõiksugu kribu-krabuga, et nemad oma jõudu n. ütelda pennide haaval kulutavad ja et nemad lihtsalt füüsiliselt ei suuda aparadi kui tervikut juhtida — just juhtimine võetakse neilt ära ja nemad muutuvad rea-töötajateks, milledena aga nemad sugugi riigi poolt palgatud ei ole. Kaob ülevaade, töövõime ja ühtlasi sellega ka juhtimise võimalus. Just ülemused unustavad sageli ära, et nendelt mitte ainult ei nõuta, et nemad tööd teevad, vaid nende töö peab tagajärgi andma: võib väga hästi 18 tundi päevas tööd teha ja töö tulemuseks võib olla mitte midagi. Juhid unustavad, et nemad registraatorid pole.

Pikalt ja laialt on küll komisjonides, küll muidu harutatud küsimust: millisest otsast peab peale hakkama ametnikkude arvu vähendamisel? Kas tuleb enne ametnikkude arvu vähendada ja sellega sundida asutust väljapääseteed otsima ning sellega tööd ümber korraldama ja lihtsustama, või tuleb enne tööd lihtsustada, et siis ametnikkude arvu vähendada. Minu arvates on võimalik käia ainult viimast teed: meie politsei koosseisud pole enam sarnased, et neid saaks kahju tegemata palju vähendada. Ülejäänud ametnikud — kui käia esimest teed — peavad veel rohkem tööd tegema, upuvad veel rohkem paberitesse ja aega ei jatku kellegil uute teede peale mõtlemiseks.

Meie oleme praegu kaugel sellest ajajärgust, kus, nagu mitu aastat tagasi ühes suuremas välispolitsei üksuses, juhtivad jõud ühes kabinetis istusid, teine-teise otsa vaatasid ja igavust tundsid ning tööd välja mõtlesid. Töö väljamõtlemisest on välispolitsei asutused praegu kaugel. Teiselt poolt aga nõutakse meilt alatasa, et meie koosseise vähendaksime, seda võib teha, kui tööd seada teistele alustele. Peame ka mees pidama, et suur ametnikkude arv juba iseenesest tööd paraliiseerib, ülevaadet raskendab ja asju võib keeruliseks teha.

Väljamaalt.

Jobnud oleku kindlakstegemine.

Briti arstiteadlaste ühing määras hiljuti oma liigete seast komisjoni, millesse kuuluvad 18 tuntud teadlast, kes peavad katsuma täpselt kindlaks teha, kui suure

kvantumi alkoholi tarvitamise järele tuleb inimest jobnuks lugeda. Komisjon pole mitte selleks ellu kutsutud, et mingisuguseid statistilisi andmeid korjata ehk mingisuguseid otsusi teha, millistel puudub te-

gelikus elus igasugune tähtsus ja mis võivad olla tähtsad ainult teadusele, vaid ümberpöörduvad just praktilistel motiividel. Ka Inglismaal on joobnud olek karistatav, nagu nii mitmeski teises riigis, eriti aga on joobnud oleku kindlakstegemine suurema tähtsuse omanud autojuhtide suhtes. Uue, Inglismaal mõne aja eest maksmapandud jõuvankrite seaduse alusel võetakse jõuvankrite juhtimise luba ära neilt isikult, keda nähtakse joobnud olekus. Senini ei olnud üldiseid norme, millal võib ühte või teist isikut lugeda joobnuks, politsei-arstide ja kohtuvõimude arvamisel läksid tihti lahku, ka ei olnud mõnel korral arstid oma vahel ühel arvamisel, samuti nagu kohtunikudki. Et üldisele segadusele lõppu teha, tahetakse nüüd välja töötada meetod, mis peab täpselt suutma näidata, kas keegi isik tõesti joobnud on või mitte ja see on tehtud nimetatud komisjonile ülesandeks.

Meksiko raudteeröövlid.

Meksikos tungisid jaanuarikuu algul 20 sõjariistus, näokatetega varustatud röövlit reisijate rongi kallale, mis käib sadama linna Guadalajara ja pealinna Meksiko vahel. Osa sõitjatest tapeti kuritegijate poolt maha, samuti ka mitmed rongi kaitseks kaasasõitvad sõdurid ja ohvitserid. Röövlid tulid, nagu vahepeal on selgunud, Guadalajaras rongi ning tungisid siis sõidu ajal Nigrebe ja Gurecuara jaamade vahel pussidega ja püstolitega reisijate ja sõjaväelaste kallale. Sõjaväelastest said peaaegu kõik surma, ellu jäivad raskelt haavatutena kõigest seitse meest. Tapmist korda saates, panid kuritegijad rongi põlema. Arvatakse, et röövlid, kes, nagu selgunud, ühe endise kõrgema sõjaväelase — koloneli — juhatusel tegutsesid, tahtsid kubernerit kallale tungida, keda arvasid kaasa sõitvat. Kui rong oli põlema süüdatud, asusid röövlid vedurile ja kihutasid sellega minema ühes röövitud rahaga, mis õige suure summa välja teeb. Telegraafi liinid lõigati kuriteo toimepanemise ajal katki, nii et ka abi paluda ei olnud võimalik, samuti katkestati telefoni ühendus. Senini on põlenud vagunite rusude alt leitud 20 surnukeha, vagunid on kõik ära põlenud. Vedur leiti pärastpoole mitu miili kuriteopaigast eemal kraavis. Väeosal, mis kubernerit poolt välja saadeti kuritegijate püüdmiseks, läks korda mõrtsukaid ümber piirata. Pikema lahingu järele läks korda osa röövlitest kinni võtta, teine osa

sai lahingus surma, kuna mõned suutsid siiski põgeneda. Kinnivõetutest mõisteti 8 meest surma väljakohtu poolt ning otsus saadeti otsekohe täide.

Kuidas inimesi paljaks riisutakse.

Ameerika Ühisriikides pannakse õige tihti toime kino ülesvõtteid tänavatel, nii et sarnased ülesvõtmised enam erilist möödaminejate tähelepanu ei ärata. Selle tõttu ei pandud eriliselt ka tähele ülesvõtjaid, kes mõne nädala eest tegutsesid Brooklyni tänavatel. Võeti üles röövlite kallaletungimist tänaval kõndivatele isikutele. Aparaat seati üles, kohale ilmusid näitlejad ning mäng algas. Röövlid tungisid püstolitega inimeste kallale ning kadusid õige ruttu ühes ülesvõtjaga. Juhuslikult pealtvaatajatele tegi suurt rõõmu hea ja elutruu mäng. Kellelgi ei võinud kuidagi mõttesse tulla, et terve asi polegi mäng, vaid tõde, sest näitlejad ja ülesvõtja olid kuritegijad, kes kirjeldatud omapärasel teel möödaminejaid paljaks riisusid mitme saja inimese silmade all, ilma et keegi oleks sõrme liigutanud hullulgete röövlite tabamiseks.

Keelatud asartmängud kuuluvad maksustamise alla.

Läinud aasta lõpul võeti Preisi sise-ministeriumis küsimus üles, kas kuuluvad maksustamise alla ka keelatud asartmängud ning — jaataval korral — mis-sugusel alusel ja määral. See küsimus on eriliselt põnev kuidugi Preisimaal, kus pealinnas, Berliinis, tegutseb lugemata arv salamängupõrguid, mis küll tihtipeale politseivõimude poolt avalikuks tehakse, ilma et selle pahe vastu saaks otsustavalt võidelda. Huvitav on see maksustamise küsimus mitte ainult Berliinile ja Preisimaale, vaid üldse. Preisi siseminister võttis nüüd seisukoha maksustamise küsimuse kohta ja andis ringkirjalikult juhtnõore politseiasutustele, kuidas tuleb talitada keelatud asartmängude maksustamise suhtes. 1922. a. loterii- ja totalisaatori seaduse järele kuuluvad avalikud loteriid, kihlvedu hippodroomidel jne. maksustamise alla. Loterii jne. all tuleb selle seaduse järele mõista õnnemängu, mis avalikult seatud reeglite järele korraldatakse. Loterii juures seatakse need reeglid üheükselt ettevõtja poolt üles. Teiste õnnemängude juures talitatakse mõnikord samuti suuremalt osalt aga üldiselt tunnustatud kommete järele ehk üldise kokkuleppe

alusel. Maksustamisel pole küsimus tähtis, kas loterii ehk teine õnnemäng on lubatud või mitte. Riigimaksu peab võetama ka siis, kui tegemist on mitte-lubatud loteriidega jne. ja isegi eriliselt keelatud õnnemängudega. Seda arvesse võttes, kirjutab Preisi minister politseile ette juhtumistel, kui avalikuks tehakse keelatud õnnemäng, ei tohi ametivõimud piirduda asja juurdlemisega ja vastutusele võtmisega keelatud asartmängude korraldamise eest; politseivõimud on kohustatud otsekohe ka ühendusse astuma vastava maksuametiga, et süüdlasi saaks vastutusele võtta ka maksude mittemaksmise eest.

Vendetta Prantsusmaal.

Nagu teada, püsib verise kättemaksmise viis — vendetta — veel praegugi Lõuna-Euroopa maades, nagu Itaalias, mõnes kohas Prantsusmaal jne., ka Kaukaasias on see vanadest aegadest päritud komme püsinud. Kuid vendetta juhtumised tulevad ka teistes riikides ette, mis näitab, kui sügavalt see komme on inimkonda oma juuri ajanud. Prantsusmaalt teatatakse ühest verise kättemaksmise viisist, mis käesoleva aasta algul aset leidis. Kahe aasta eest läksid Varaville'is kaks talupoega — Gehamel ja Torcapelle — riidu. Tülitseti esialgu sõnadega, lõpuks läks kaklemiseni. Selle juures tõukas noorem neist, Torcapelle, oma vastast nii tugevasti, et viimane maha kukkus; kukkumine sündis nii õnnetumalt, et Gehamel oma pea ühe terava kivi vastu löi, pealuumurdus ja tema suri saadud vigastuse tagajärjel. Torcapelle läks politseisse ja lasi ennast vahi alla võtta. Kohtu poolt mõisteti mees õigeks. Tema lahkus kodupaigast ja kolis üle Cherbourg linna sellepärast, et surnud Gehameli pojad olid töotuse annud, isa mõrtsukale tapmist kätte maksta. Jaanuarikuu algul tuli Torcapelle mõneks päevaks kodupaika tagasi, et surnud isa matustest osa võtta. Peale matuste lõppu läks tema ühes teistega ühte restoraani lõunat sööma. Restoraani juures ootasid teda vennad Gehamelid, kes meest sõimama hakkasid. Kolmandad isikud katsusid vastaseid lepitada ja näis, nagu oleks kõik korras. Noorem Gehamel jooksis vahepeal koju, võttis sealt püstoli ja ruttas restoraani tagasi. Sinna jõudes lasi tema Torcapelle'i maha. Peale tapmist läks mees politseisse ja palus end vahi alla võtta mõrtsukatöö eest.

Vana aasta õhtu suurlinnas.

Kuidas võetakse vastu uus aasta suurlinnas ja mis ülesanded sel puhul politsei õlgadel lasuvad, näitab väga piltlikult selle aasta vastuvõtmine Berliinis. Arvatakse, et sarnasel suurelatuselisel kombel kui seekord, pole veel kunagi Berliinis uus aasta vastu võetud. Kõik kesklinna tänavad kubisesid inimestest. Kõige käidavamal tänaval — Friedrichstrasse'l — oli nii palju rahvast, et liikumist reguleeriv politsei sunnitud oli aeg-ajalt läbikäiku Friedrichstrasse'le sulgema, mitmed kümned tuhanded liikusid seal edasitagasi. Samasugune oli lugu ka Potsdamer Platz'il, nii et sõiduriistad suure vaevaga ja väga aeglaselt võisid edasi liikuda. Politsei poolt anti käsk ilutulesid tänavatel mitte põletada, kuid tegelikult ei hoolitud suuremat sellest keelust ning ilutulesid korraldati niihästi tänavatel, kui ka mõnede elumajade hoovides. Üheks tagajärjeks oli siis ka asjaolu, et tuletõrjujatel tuli kesköö ümber kolm korda välja sõita, et ilutulede põletamise tagajärjel tekkinud tulikahjusid kustutada. Mõistagi, et harilikult tänavatel seisvate politseinikkude arvu tunduvalt suurendati, eriti Friedrichstrasse'l ja selle ümbruskonnas. Uue aasta öösel ettevõetud arreteerimiste arv, mis hoopis suurem kui läinud aastatel, näitab samuti neid raskusi, millistega tuleb politseil niisugustel kordadel võidelda. Üldse arreteeriti ühe öö jooksul 455 isikut, neist toimetati 37 kohtu-uurijate kätte. Õige palju kakelusi tuli ette, võrreldes läinud aastatega. Muu seas anti esimest abi selleks määratud kohtadel 253 isikule, kes olid kakeluste tagajärjel kannatada saanud. Sellest arvust tuli 18 inimest toimetada haigemajadesse, kellede haavad nii rasked olid, et neid ei saanud koju lubada; enamalt jaolt on neile kõigile löödud elukardetavad haavad. Tuletõrjel tuli — peale tulikahjude kustutamise, millest oli juba jutt — 69 korral välja sõita iga-sugust abi andma. Lõpuks pandi toime veel 11 enesetapmise katset, kusjuures toimepanijad, kes peaaegu kõik alaealiste hulka kuuluvad, tahtsid vanal aastal elust vabatahtlikult lahkuda õnnetu armastuse tõttu.

Kuritegijate kool.

Igal kriminalistil on teada, et terves maailmas on igalpool kuritegijate kõige paremaks kooliks vangimajad, kus elukutselised kuritegijad nooremaid vendi, kes

alles esimest korda sisse kukkunud, pühendavad igasugustesse saladustesse. Kuid senini polnud veel teada, et on olemas ka hästi organiseeritud kuritegijate koolid, kus vanad kuritegijad — veteraanid, kes ise enam ei suuda tulutoovat „tööd“ teha, noori koolitavad, muidugi mõista „ajakohase“, hea vaevatasu eest, mis harilikult seisab esimese kuriteo läbi saadud varandusest peale kooli lõpetamist. Läänud aastal tehti niisugune kool avalikuks Pariisis, ning nüüd tuleb teada, et ka Viinis on olemas „korralik“ kuritegijate kool. Viini politseil läks nimelt kord 5. jaanuaril arreteerida suurt murdvaraste salka, kelle poolt viimasel ajal hulk murdvargusi toime pandi, eriti kirikutes ja suuremate kontorite kassaruumides. Salga eesotsas seisis keegi tööta isik Ludvig Buchanetz, keda politsei erilise hoolega otsis, sest mees oli kord põgenemisel — peale riiu ja kakeluse — ühe tagaajajatest maha lasknud. Buchanetz ja tema lähemate kaastööliste arreteerimine oli raske ja kardetav töö kriminaalpolitsei ametnikkudele, sest kõik olid varustatud heade püstolitega, pealegi oli teada, et mehed kergelt alla ei anna. Siiski läks politseil korda salka likvideerida. Läbiotsimisel leiti suur hulk sularaha ja samuti ka kõiksugu varustatud kraami. Läks korda aja jooksul 40 kuritegijat arreteerida, kes kõik kuulusid Buchanetz'i organisatsiooni. Asja juurdlemisel läks võimalik korda ka kindlaks teha, et Buchanetz on sisse seadnud korrapärase kuritegijate kooli, kus õpetajateks olid tema ise ja teised „eriteadlased“. Erilist rõhku pandi ronimise õppusele läbi kanaalide.

22 aasta pärast surma mõistetud.

Aschaffenburgis, Saksamaal, mõisteti mõne aja eest surma keegi 58-aastane lihunik Bruno Umhöfer. Asi on huvitav järgmiste asjaolude tõttu. 1905. aastal lõpetati Umhöferi süüdistusasi kohtu poolt. Tol ajal ei läinud korda kindlaks teha, et mees ära tappis ühe 24-aastase tütarlapse, keda leiti surnult 21. juunil 1903. aastal. Tütarlaps oli mõni päev enne kuriteo kordasaatmist tulnud Aschaffenburgi linna, läks kord õhtul kõndima ja ei tulnud jalutuskäigult enam tagasi. 3 päeva pärast leiti neiu surnukeha. Sel ajal kahtlustas politsei mitut isikut, muu seas ka tä-

hendatud Umhöferi, tapmise toimepanemises. Umhöferi vastu rääkis peajaslikult asjaolu, et tema kuu hiljem oma kuue andis puhastamiseks ühele värvijale Müllerile. Viimane tõendas kohtuistungil vande all, et kuub olnud rasvapekke täis ja et tema vereplekke pole tähele pannud. Sel põhjusel lõpetas kohus siis ka Umhöferi süüdistusaja. Läänud aasta kevadel võttis aga politsei asja uuesti üles, s. o. paar kuud enne aegumise tähtaja möödumist. Kutsuti sama Müller ülekuulamisele ja kõikide suureks üllatuseks seletas Müller nüüd, et temale puhastamiseks antud kuub on tõesti vereplekke täis olnud. Tunnistaja seletas, et tema omal ajal pole tõtt rääkinud sellepärast, et tema ei tahtnud end asjasse segada, mis õieti puudutas ainult tema peremeest — äriomanikku. Tõsteti uuesti süüdistus ning Umhöfer mõisteti surma. See lugu on Saksamaa ajakirjanduses üldist tähelepanu äratanud. Tuuakse järgmist ette: Saksa seaduste järele on niisuguste kuritegude aegumise tähtjaks, mis karistatakse surmaga ehk eluaegse sunnitööga, 20 aastat, veel enam, kui karistus on määratud, siis on selle aegumise tähtjaks 30 aastat. Tütarlapse tapmisest on 22 aastat mööda ning heidetakse võimudele ette, et nemad viimasel, seaduse poolt ettenähtud silmapilgul asja uuesti üles võtsid selle asemel, et seda teha juba 10 või 15 aasta eest. Juhitakse tähelepanu selle peale, et inimese mälu pole mingi teraskamber, kus kõik asjad korralikult, iga asi omal kohal, seisavad, vaid aastate jooksul ununeb väga palju. Kui Umhöfer oleks omal ajal sunnitööle mõistetud (arvesse võttes prokurööri seisukohta tol korral, ei oleks mehele määratud surmanuhtlust), siis oleks tema praegu juba jälle vabaduses viibinud — nüüd mõisteti teda aga surma. Arvatakse, et surmanuhtlus muidugi täide ei saadeta, vaid et Umhöfer armuandmise teel kõigist pääseb, kuid absurdseks jääb asi siiski, nagu leiavad saksa ajalehed.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1675. — Lugeja J. U. Küsimused.

Maal jaoskonna arst, kellel avalik praktiseerimise luba, hoiab enda juures suuremal määral arstirohtusid, müüb neid ja segab ise oma retseptide järgi kokku ja annab haigetele. Kas jaoskonna arst võib ise ühtlasi ka apteekri osa etendada; eita-val korral, kui keelatud, siis missugusel alusel võib arsti vastutusele võtta, kas erakaebtusel või üldisel alusel ja missuguse seadusega on see ette nähtud?

2) Maal olevad talurahvakauba peepidajad kauplevad ka muu seas rohukaupadega, hoiavad kaupluses igasuguseid kangeid vedelikke, lõhna- ja kampferiõlised jne. Kas on kaupmeestel selleks eriluba vaja? Kes on maal kohustatud poodisid revideerima kõne all olevais asjus, nagu harilikult toimetavad seda vallavanemad ja maksuinspektorid; kui asi on karistatav, siis, missuguse seaduse või määruse põhjal?

Vastused. 1) Arstil ei ole keelatud oma juures rohtusid hoidmast ja neid esimese abina oma haigete juures tarvitamast, näit. joodtinktuuri või mõnda salvi pealemäärimast, mõnesuguseid tilkasid või pulbreid sisseandmast, või ka süstimist (naha alla pritsimist) tegemast. Esimese abina antud rohu eest ei võta aga arst iseäralist tasu. Teine asi on, kui arst hakkab rohtusid segama ja oma patsientidele müüma. See ei käi S. K. 13. kõite arstiseaduse § 364-ga kokku, sest see paragrahv väljendab selgesti, et arstirohtude valmistus ja müük kuulub ainult seaduslikult sisseseatud apteekidele. Järevalve, et arstirohtusid ei valmistataks ja ei müüduks mujal, kui seaduse poolt lubatud kohtades, kuulub sama paragrahvi järele arstivalitsusele ühes politseiga.

S. K. 16. kõite § 1218 järele alluvad arstid ja apteekrid arstiseaduse vastu eksimisel ringkonnakohtutele, s. o., meil rahukogudele. Eeluurimine saadetakse prokurööri poolt arstivalitsuse (s. o. tervishoiu peavalitsuse) kätte seisukoha võtmiseks.

Nuhtluse Seaduses (S. K. 15. kõites) ei leidu otsekohe vastavat paragrahvi arstide poolt rohtude müügi karistuseks, kuid loogilise mõiste järele võiks selleks olla § 881, mis karistab lubamata apteegi asutamise eest. Selle järele pannakse apteek kinni ja konfiskeeritakse rohud ja valmistusabinõud heategevaks otstarbeks. Seni ei ole aga ühegi arsti vastutusele võtmist rohtude müügi pärast olnud.

2) Sama arstiseaduse § 364 keelab ka poodidele arstirohtusid müümast, mis ainult apteekidele lubatud on. Paragrahv on ühes ka aluseks rohuainete müügile väljaspool apteeki, see on n. n. rohukauplustele. Rohukauplustele on müügile lubatud süüta rohutaimed, koored, juured jne., lõikamata ja tõukamata kujul. Nende ainete mingisugust segamist ei tohi rohukaupluses olla. Peale rohutaimede ja nende osade (ühe sõnaga „droogide“) on rohukauplustel müügil kosmeetilised ained ja lõhnaõlid, seebid jne. Apteegis valmistusel ja müügil olevad arstirohud (n. n. galeenilised preparaadid) ei ole rohukauplustele müügile lubatud. Üksikud laboratooriumides valmistatud farmatsoidilised preparaadid on „Riigi Teataja“ nimekirjade järgi, näit. ilmsüüta jõurohud, siiski lubatud. Keemilistest ainetest — need, mis ei ole kangemõjulised ja tarvitatakse tehnikas ja majapidamises; arstliseks otstarbeks tarvitavatest — üksikud. Kangete hapete müüki tuleb rohukauplustel eriti tervishoiu peavalitsuses registreerida ja nõuab tervishoiu peavalitsus müüdü hapete registreerimist.

Rohukauplusena ei või aga iga pood või kauplus figureerida, vaid ainult, mis niisugustena tervishoiu osakondades ja peavalitsuses registreeritud on. Talurahvakauplustes müügil olevate apteegirohtude ja rohuainete müümise üle võib kohalik politsei protokollit teha ja müüjad vastutusele võtta R. N. S. § 106¹, harvem 106 ja 104¹ ja 104² põhjal, mis selle kohta karistust ette näevad. R. V.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Piiraja, Anna Jakobi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 7809.
- Puusik, Elfriede Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 19. 5. 24 a. nr. 387.
- Punna, Voldemar Johannes Augusti p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 2. 10. 22 a. nr. 14519.
- Aleschkin, Anna Ado t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 7. 12. 19 a. nr. 3073.
- Feliks, Pauline Johani t., v. a. Aru vallaval. 22. 6. 20 a. nr. 184.
- Koslovsky, Jaan Ludvigi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. nr. 11133.
- Neimann, Jaan Jakobi p., v. a. Karula vallaval. 1922. a. nr. 1671.
- Lõhmus, Johan Kristjani p., v. a. Elistverē vallaval. 1919 a. nr. 24.
- Tselmin, Hendrik Karli p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1919 a.
- Mustikas, Aleksander Johani p., v. a. Laatre vallaval. 1920 a. nr. 160.
- Allev, Rosalie Maie t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1920 a. nr. 3798.
- Sirnis, Julius Jaani p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1925 a. nr. 151.
- Gerasimov, Osip Aleksei p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1919 a. nr. 289.
- Vodras, Jaan Miku p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1920 a. nr. 3354.
- Hiob, Alma Anna t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1920 a. nr. 3693.
- Vares, Otto Jaani p., v. a. Sooru vallaval. 1923 a. nr. 16.
- Peets, Ida Augusti t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1919 a. nr. 339.
- Arras, Feliks Augusti p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1922 a. nr. 12.
- Lillipuu, Matt Ado p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1925 a. nr. 461.
- Kiis, Marie Rosalie Andrese t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1920 a. nr. 1950.
- Jakobson, Anna Johani t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1923. a.
- Valdmann, Alfred Mardi p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1920 a. nr. 8079.
- Altement, Jaan Anne p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt nr. 10537.
- Oinaskoff, Aleksander Leena p., nr. 276.
- Subbert, Jaan Jakobi p., nr. 197.
- Subbert, Lidja Jaani t., nr. 227.
- Subbert, Jaan Jaani p., nr. 812.
- Ilsjan, Eduard Karli p., nr. 1632.
- Sööt, Osvald Johani p., nr. 1460.
- Ertel (nüüd Luig), Marie Jaani t., v. a. Laatre vallaval. 15. 9. 25 a. nr. 150.
- Libba, Johan Karli p., nr. 117.
- Libba, Anna Karli t., nr. 566.
- Vutt, Eduard Jaani p., v. a. Kuigatsi vallaval. 17. 8. 20 a. nr. 976.
- Gutberg, Elmar Peetri p., v. a. Patküla vallaval. 22. 4. 25 a. nr. 34.
- Sumin, Timofei Sergei p., v. a. Mustvee vallaval. 24. 5. 23 a. nr. 117.
- Lillimägi, Käthe Ado t., v. a. Patküla vallaval. 11. 4. 22 a. nr. 1485.
- Kraus, Ado Jaani p., v. a. Helme vallaval. 1919 a. nr. 209.
- Rätsepp, Heinrich Augusti p., v. a. Kasepää vallaval. 24. 10. 21 a. nr. 164.
- Kaur, Karl Hansu p., v. a. Jõgeveste vallaval. 27. 4. 19 a. nr. 407.
- Veri, Peeter Jaani p., v. a. Holdre vallaval. 15. 4. 22 a. nr. 39.
- Balabin, Ekaterina Mihaili t., v. a. Petseri vallaval. 8. 9. 20 a. nr. 142/28.
- Teemo, Jaan Peetri p., v. a. Meremäe vallaval. 29. 1. 25 a. nr. 89.
- Jass, Ivan Karli p., v. a. Laura vallaval. 20. 4. 25 a. nr. 196.
- Mägi, Gottfried Kristjani p., v. a. Võru maak. pol. linna jsk. 17. 12. 20 a. nr. 3791.
- Lapinskaja, Hilda Mihkli t., v. a. Võru maak. pol. 1. jsk. 15. 4. 22 a. nr. 4532.
- Riitsaar, Ivan Andrei p., v. a. Meremäe vallaval. 2. 3. 23 a. nr. 107.
- Kuldoja, Ivan Semjoni p., v. a. Vilo vallaval. 6. 6. 24 a. nr. 475.
- Lill, Aleksei Vassili p., v. a. Meremäe vallaval. 5. 2. 24 a. nr. 164.
- Stokermann, Paul Jakobi p., v. a. Petseri vallaval. 12. 1. 25 a. nr. 911.
- Konstantinov, Aleksei Jefimi p., v. a. Laura vallaval. 14. 3. 25 a. nr. 122.
- Konstantinov, Praskovja Saveli t., v. a. Panikovitshi vallaval. nr. 6272.
- Pliiats, Ivan Kondrati p., v. a. Vilo vallaval. 7. 11. 24 a. nr. 600.
- Zubajev, Osip, v. a. Mäe vallaval. nr. 714.
- Liivago, Vassili, v. a. Mäe vallaval. nr. 46.
- Ihes, Olga, v. a. Mäe vallaval. nr. 773.

- Sagorsky, Semjon, v. a. Satserinna vallaval. nr. 44.
- Puhov, Vladimir Makari p., v. a. Skarjatina vallaval. 5. 4. 23 a. nr. 40.
- Etsik, Aleksander Juhani p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 13. 1. 20 a. nr. 4386.
- Poljakov, Sinovja Peetri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 31. 8. 21 a. nr. 29553.
- Tars, Gustav Karli p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 11921.
- Kivistik, Adele Mardi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 8. 3. 23 a. nr. 591.
- Rüütel, Hilda Ludvigi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 21. 1. 21 a. nr. 27675.
- Vassiljevskaja, Aleksandra Mihaili t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 8. 5. 1923 a. nr. 1255.
- Golõshev, Jakob Peetri p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 14. 12. 19 a. nr. 13443.
- Golubkova, Pelageja Joosepi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 27. 7. 20 a. nr. 24997.
- Tolbast, Anette Gustavi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 5. 9. 21 a. nr. 29586.
- Aleksandrov, Aleksei Ivani p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 15. 9. 20 a. nr. 25612.
- Männik, Peeter Feodori p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 26. 2. 23 a. nr. 459/015410.
- Anton, Aleksandra Juhani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 8. 12. 19 a. nr. 9135.
- Goier, Nikolai Alberti p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 29. 12. 20 a. nr. 27383.
- Grusnov, Valentina, v. a. Narva linna pol. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 13060.
- Peebustov, Johannes Jaani p., v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 15. 1. 20 a. nr. 4135.
- Kriina, Johannes Madise p., v. a. Peetri vallaval. 4. 1. 21 a. nr. 330.
- Terreski, Voldemar Liina p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 17. 5. 20 a. nr. 23274.
- Rand, Melanie Jakobi t., v. a. Jõhvi pol. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 857.
- Tamberg, Aleksander Karli p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 16. 11. 20 a. nr. 26652.
- Rebrov, Natalie Peetri t.
- Roode, Friedrich Jaani p.
- Voipa (Kangur), Madis Juhani p., v. a. Naroova vallaval. 22. 11. 20 a. nr. 1126.
- Nordmann, Pauline Andrese t.
- Volkov, Marie Feodori t.
- Fomina, Anna Elisei t.
- Semjonov, Jegor Semjoni p., v. a. Skarjatina vallaval.
- Anisimov, Aleksander Ivani p.
- Tobon, Anna Anani t.
- Beljaev, Ivan Aleksandri p.
- Lukin, Ilja Lukini p.
- Kesküla, Leontine Aleksandri t.
- Koksi, Sergei Augusti p., v. a. Velise vallaval. 14. 5. 20 a. nr. 490. (21662)
- Krais, Karl Jakobi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 13. 1. 20 a. nr. 7417. (21663)
- Trahov, Leena Ado t., v. a. Triigi vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 693. (21664)
- Randorf, Mart Hansu p., v. a. Rapla vallaval. 26. 10. 20 a. nr. 2521. (21665)
- Indus, Margarethe Hansu t., v. a. Vohnja vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 151. (22143)
- Eichorn, Vilhelmine Jaani t., v. a. Kuimetsa vallaval. 20. 6. 21 a. nr. 476. (22141)
- Urke, Feliks Jüri p., v. a. Kuimetsa vallaval. 4. 2. 24 a. nr. 8. (21666)
- Brachfeldt, Ernst Jüri p., v. a. Kuimetsa vallaval. 30. 11. 19 a. nr. 302. (21667)
- Veitenberg, Priidik Pritsu p., v. a. 7. 12. 19 a. nr. 112. (21668)
- Hindrikson, Tõnis Jaani p., v. a. Taevere vallaval. 30. 9. 20 a. nr. 966. (21669)
- Möldermann, Jüri Mardi p., v. a. Rapla vallaval. 14. 9. 25 a. nr. 1071. (21670)
- Sunni, Emilie Tehvani t., v. a. Hageri vallaval. 22. 10. 21 a. nr. 14. (21671)
- Turtso, Priidu Jüri p., v. a. Kohila vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 291. (21672)
- Uustalu, Emilie Jüri t., v. a. Kabala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 231. (21673)
- Kertmann, Marie Ado t., v. a. Rapla vallaval. 19. 2. 20 a. nr. 999. (21674)
- Raudsep, Osvald, nr. 150. (25031)
- Krupp, August, nr. 224. (25031)
- Korotkov, Saveli, nr. 126. (25031)
- Kiik, Johannes, nr. 874. (25031)
- Talsepp, Johannes, nr. 885. (25031)
- Tumanov, Ivan, nr. 879. (25031)
- Oja, Aleksander, nr. 62. (25031)
- Roos, Gottlieb, nr. 519. (25032)
- Simson, Jaan, nr. 590. (25032)
- Kask, Heinrich. (25032)
- Glubokov, Aleksei, nr. 95. (25032)
- Tõnisson, Ludvig, nr. 8. (25032)

- Nisu, Johannes, nr. 21. (25032)
 Stogov, Stepan, nr. 1002. (25032)
 Tosso, Eduard, nr. 1081. (25032)
 Rogov, Nikita, nr. 1505/1214. (25032)
 Jevdokimov, Anfim, nr. 165. (25032)
 Kohal, Villem, nr. 72. (25032)
 Tarasova, Antonina. (25032)
 Koldrik, Aliide Joosepi t., v. a. Sõmeru
 vallaval. 8. 6. 23 a. nr. 96/70236. (25032)
 Lehtress, Elviine Johani t., v. a. Undla
 vallaval. 12. 11. 20 a. nr. 1473. (29291)
 Ellmann, Aleksander. (31875)
 Reinans, August Jüri p., v. a. Sinalepa
 vallaval. (32531)
 Ilves, Salme Hugo t., v. a. Viljandi maak.
 pol. linna jsk. ülemalt. (32531)
 Kukk, Ekaterina Semjoni t., v. a. Järve
 vallaval. 1922. a. (32531)
 Västrik, Anna Jüri t., v. a. Pärsti valla-
 val. (32531)
 Liiva, Jüri Ado p., v. a. Sürgavere val-
 laval. 18. 12. 19 a. nr. 358. (32531)
 Soots, Johan Jaani p., v. a. Tuhalaane
 vallaval. (32531)
 Mikk, Jaak Matsi p., v. a. Tuhalaane
 vallaval. (32531)
 Lapp, Marie Tooma t., v. a. Suure-Kõpu
 vallaval. 14. 12. 19 a. nr. 105. (32531)
 Schmidt, Anna Mardi t., v. a. Puiatu
 vallaval. 1920 a. (32532)
 Tambur, Johan Peedu p., v. a. Suure-
 Kõpu vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 421.
 (32532)
 Simonlatser, Aleksander Karli p., v.
 a. Suure-Jaani vallaval. 1925 a. (32532)
 Ipolitov, Andrei Aleksei p., v. a. Pati
 vallaval. 1923 a. (32532)
 Schmidt, Aleksander Johani p., v. a.
 Holstre vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 662.
 (32532)
 Soolo, Tõnis Tõnise p., v. a. Taevere
 vallaval. 4. 5. 20 a. nr. 861. (32532)
 Restler, Marta Ado t., v. a. Vastemõisa
 vallaval. 22. 10. 20 a. nr. 1575. (32532)
 Visnapu, Hugo Joosepi p., v. a. Ulila
 vallaval. 1923 a. (32533)
 Jõgi, Elisaveta Aleksandri t., v. a. Kärla
 vallaval. 1924 a. (32533)
 Saar, Mart Mihkli p., v. a. Tartu linna
 pol. 1. jsk. nr. 3899. (32634)
 Raja, Salme Kusta t., v. a. Lohusuu val-
 laval. 28. 11. 19 a. nr. 167. (32635)
 Preem, Ernst Aleksandri p., v. a. Narva
 linna pol. ülemalt 18. 11. 21 a. nr. 30134.
 (32636)
 Grünreich, Emilie Voldemari t., v. a.
 Tall. linna pol. 6. jsk. nr. 5945. (32637)
 Valk, Amanda Gustavi t., v. a. Tall. lin-
 na pol. 6. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 457.
 (32638)
 Berg, Anna Ado t., v. a. Tall. linna pol.
 ülemalt 6. 5. 20 a. nr. 4078. (32639)
 Anni, Jaan Tõnu p., v. a. Tall. linna pol.
 6. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 3576. (32640)
 Huuk, Kristiine Jüri t., v. a. Tall. linna
 pol. 1. jsk. 5. 10. 24 a. nr. 3506. (32641)
 Pedaja, Anna Peetri t., v. a. Tall. linna
 pol. 3. jsk. 8. 5. 23 a. nr. 1031. (32642)
 Ülem, Joosep Mihaili p., v. a. Muhu-
 Suure vallaval. 1920 a. nr. 756. (32800)
 Mikker, Jüri Karli p., v. a. Varbola val-
 laval. 16. 12. 19 a. nr. 369. (32879)
 Jerlet, Hans Hansu p., v. a. Laitse val-
 laval. 17. 9. 19 a. nr. 204. (32880)
 Vanatoa, Jaan Tooma p., v. a. Riise-
 pere vallaval. 25. 5. 20 a. nr. 126.
 (32881)

KUULUTUS.

Narva prefektuuri Jõhvi jaoskonna komissar annab teada, et 1 veebr. 1926 kell 10 hommikul müüakse Tudolinna vallas, Tudolinna külas, enampakkumisel August Pikhof'i päralt olev varandus, mis koosneb kreissae pingist, ühes kahe (2) saega, hinnatud 10.000 marga peale, mitmesuguste maksude sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval 1. veebr. s. a. Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 16. jaan. 1926.

Nr. 0164,²⁵ 03030,²⁵ 03088,²⁵

Jõhvi jaosk. politseikomissar H. Raukas.

Kuulutus.

3. jsk. Politseikomissar Pärnumaal annab teada, et 4. veebr. 1926 kell 10 hommiku müüakse Tammiste vallas, Põnu talus enampakkumisel Leena ja Mihkel Steinberg'ide päralt olev varandus, mis koosneb ühest heinaniidu masinast, hinnatud 15000 marga peale, mitmesuguste maksude sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval oksjoni kohal. Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 14. jaan. 1926 a. Nr. 3090.

J. Penjam.

3. jsk. Politseikomissar Pärnumaal.